

DISCURS DE ESTHER JOVANÍ AL SEU ANOMENAMENT DONA DE LANY 2016 PER L'AJUNTAMENT DE CASTELLÓ

Som el que ens fan els nostres avantpassats, també allò que ens depara l'existència. Però el que ens defineix és el que escollim.

Fa quinze anys vaig promoure una cursa entre dues nenes de cinc anys, la meua filla i la seua amiga, en un dia de sol a la platja. A meitat de carrera Noa es va parar i al meu requeriment animant-la a continuar, em va dir: «no vull arribar sense Aina, vull que arribem juntes! Que no ho entens ?!

I clar que ho vaig entendre. Mai ho oblidaré. Aquell petit esdeveniment m'havia explicat molt de mi. Havia estat una síntesi de tota una tesi de vida.

Quantes vegades em vaig sentir allò de «Aprofita aquesta o aquella OPORTUNITAT, estàs deixant passar el tren ...» tantes, com equivocades anaven. No he perdut mai el meu tren. El meu, NO.

El camí de la meua vida no és lineal. La matèria que ha segut far de la meua trajectòria té moltes cares i he tractat d'abordar-la des de totes elles. Per això, com diria Xaro Nomdedeu, la meua vida és polièdrica. I al cor del poliedre batega el motor que impulsa aquest tren. Que va, busca i no para per la via de la justícia social, la superació del patriarcat i una societat socialista.

Mentrestant, hi ha molta feina per fer. Des de la filantropia en la qual ens van educar els nostres pares, franquistes, catòlics i cristians, passant per les

conquestes reivindicatives, fins a la guerrilla permanent i quotidiana, darrere de la coherència, al costat dels que no gaudeixen cap privilegi.

Cares del meu poliedre són tant el treball social com la criminologia, la mediació, o l'estudi permanent que alimenta el meu activisme per la igualtat.

TREBALL SOCIAL

L'eficàcia i el treball qualificat no deriven tant de l'activitat de la treballadora social, com d'adequar la seua intervenció a la necessitat de la persona que té davant, del seu entorn i, sobretot, de la seua pròpia interpretació del problema que l'ha portada fins a nosaltres. La millor intervenció sempre serà la que mobilitze les seues capacitats. Això ho sabem totes. Però sobretot, dipositant tota la confiança en ella, i plantejant-«¿què és el mínim que he de fer?» Una cosa així com el principi d'intervenció mínima del dret penal.

És cert que hi ha un agressor i hi ha una víctima; però restringir la qüestió a aquesta dualitat, no només ens aboca un altre cop a privatitzar el problema dels maltractaments a dones, desvinculant-ho de l'ordre de valors patriarcals, sinó que té, a més, un altre perill: El de sacralitzar tant el lloc de l'agressor, com a element actiu, condemnant el fracàs de qualsevol possible intent de modificació, com a la dona en el lloc de la víctima com a element passiu, condemnant-la a perpetuar-se en una identitat tradicionalment femenina.

Mentre es mantinga a la dona maltractada en el lloc passiu de la víctima, se la estarà privant de l'oportunitat de poder actuar. Per això és pel que es fa essencial, legitimar la paraula de les dones. Ara sí, hi ha de donar compte, llavors, d'allò que s'escolte, perquè et compromet.

CRIMINOLOGÍA

La criminologia diu que, l'estudi i l'observació dels aspectes psicològics no es poden abordar al marge dels factors socials externs, sinó en relació amb ells, la seua situació social, els aspectes legals o econòmics, o en quin nivell de la victimització es troba i en quina mesura afecta el seu entorn socio-familiar. Són víctimes d'especial vulnerabilitat. Cal ja la intervenció de la criminologia, que no només estudia el delicte, sinó la víctima, viva o morta, el perpetrador, amb vida o sense, les circumstàncies i tots els factors influents del seu entorn.

MEDIACIÓ

Des de la Mediació, ja hi ha corrents que volen intervenir en els casos d'agressions masclistes «de baixa intensitat». Però els micromasclismes estan sustentats amb la base de la desigualtat de poder, principal escull per abordar una mediació. Els micromasclismes són la peanya de l'iceberg del que veiem la seua punta en els telenotícies. La Llei explicita la prohibició de la mediació en casos de maltractament a la dona, i no per capritx de cap legisladora. Des de la meua pràctica professional, no només vaig obtenir la resposta de la mateixa Sara Cobb en el seu moment, sinó que es va intentar de diverses maneres i, de moment, sense resultats.

Cal encara molt estudi sobre la qüestió; però es pot anar avançant, mentre, tenint un biaix de gènere en totes i cadascuna de les mediacions on hi haja diferents gèneres representats en les diverses parts del conflicte. Perquè tenir-ho en compte, al mateix nivell que té amb altres factors distintius, ens augura una mediació adequada a la realitat. I aquí és on ens trobem moltes mediadores en l'actualitat.

LLEI INTEGRAL

Ens hem donat una Llei Integral contra la violència de gènere que, llevat el que pot tindre de qüestionable, ha suposat un abans per a la visibilització i conscienciació de les agressions contra les dones només per ser-ho.

Com a curiositat, mencionar que no pareix que els queda clara la diferència entre els conceptes de gènere i sexe. Els dos últims capítols ja només parlen de sexe, on deuria anar gènere, el que complica de vegades la seua interpretació i aplicació.

El que a mi em preocupa és que sols del 2011 al 2014 es va reduir el seu paquet pressupostari en un 26,9%, i l'altre dia vaig escoltar de la Delegada del govern contra la Violència de gènere que s'havia reduït en un 20% però que se seguien fent les mateixes coses. Com? Em pregunte. Això és que les treballadores socials treballen per la meitat del salari, perquè si no, no em ixen els conters. Qui poc ens ha durat l'alegria.

Per altra banda, em pregunte, perquè hem de necessitar d'una llei específica per a un problema que afecta a més de la meitat de la població, totes les persones de gènere femení, ja siguen dones, transsexuals, lesbianes u homosexuals? Es que el nostre Ordenament Jurídic no ens té en compte al contracte social?, perquè no estem incloses en les polítiques criminals, socials i econòmiques?

Per exemple, perquè una pírrica ajuda econòmica, només a la maltractada declarada jurídicament com a tal? No estàvem per la prevenció? No hi havia acord en que és molt més barat preveure, a mes d'estalviar patiment?

No renegaré del feminisme institucional, però em veig abocada a dipositar tota la meua confiança en la organització dels col·lectius feministes que operen al carrer, a peu de patiment, perquè és allí on es pensa en clau de dona treballadora en sentit ampli i absolut. Una representació a Castelló son el col·lectiu Dones en Lluita, a qui demane per favor , seguïu , que no us paren els entrebancs ni us sàpiga mal equivocar-vos, seguïu.

ESTAT DE BENESTAR

Les polítiques socials de l'Estat amic de les dones (nomenclatura d'algunes teòriques), estan referides no sols a la dona, sinó també a les persones dependents d'ella. Diuen alguns estudis que, en tot cas, dites polítiques «visibilitzen el món femení», però es fa a través del món masculí.

El patriarcat ha relegat a la dona a un paper tradicional i entrebanca el seu desenvolupament com a ciutadana de ple dret per a influir en el procés de formulació de les polítiques socials que la afavorisquen.

Per exemple, el mercat laboral, quasi sempre està estructurat per una norma masculina que dificulta reconciliar el treball productiu i el treball reproductiu.

El temps masculí és percepció lineal, mentre que el temps de la dona és circular.

De la mateixa manera que la expropiació organitzada del treball d'alguns en benefici d'uns altres defineix una classe, la expropiació organitzada de la sexualitat d'algunes per a l'us d'altres ens defineix el sexe .

Us llance una proposta a totes les entitats i organitzacions presents. Sé que en quasi totes hi ha Comissió Feminista, comissió d'Igualtat, Àrea de la Dona, etc. Jo mateix hi vaig estar quan això va començar a implantar-se, vaig ser secretària de la comissió de la dona de comissions obreres.

Ara us propose que instaureu una mena de grup de treball, o ministeri, només per alertar a la organització de la manca de la presència dels interessos de les dones Per a mantindre present, en les vostres polítiques, sempre la perspectiva de gènere.

POLÍTIQUES DE GÈNERE

Les polítiques amb perspectiva de gènere s'han de sustentar sobre el principi d'igualtat, el reconeixement de les diferències i sobre el dret a la participació de les dones als nivells del disseny, implementació i avaluació de les accions, tornant visible el paper de les dones com a protagonistes del desenvolupament social, fonamentant la organització de la societat civil i la seua democratització. La reial emancipació de la dona només és possible si ella és titular dels drets civils, polítics i socials en tant que dona.

“La vida es prendre partit, lo altre, és només estar de pas”

Moltes gràcies.